

УДОСКОНАЛЕННЯ АНАЛІТИЧНОГО ОБЛІКУ ВИРОБНИЦТВА ТА ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Сільське господарство є галуззю економіки, яке принципово відрізняється від інших галузей матеріального виробництва. Основними особливостями сільськогосподарського виробництва є природно-кліматичні чинники, територіальні, кадрові, технічні, організаційні та інші [1, с. 83]. У якості засобів виробництва у цій галузі виступають живі організми – рослини і тварини, які розвиваються за біологічними законами.

Сільськогосподарські підприємства використовують велику кількість виробничих запасів, виробляють різну продукцію, а тому виникає потреба поряд із затвердженими рахунками бухгалтерського обліку, які ведуться суб'єктами аграрного сектору, запропонувати систему субрахунків відповідно до галузевої специфіки цих суб'єктів господарювання. На таких підприємствах слід відкривати рахунки третього і четвертого порядку залежно від потреби у кількості інформації, необхідної для управління виробництвом й рухом готової продукції, отримання інформації внутрішніми користувачами.

Аналіз класифікаційних груп запасів аграрних підприємств показує, що основними є економічна та технічна їх класифікації. З.Д. Овчарик зазначає, що таку класифікацію потрібно використовувати для побудови ефективного синтетичного та аналітичного обліку, деталізації виробничих запасів [2, с. 215]. При цьому економічне групування слід використовувати для синтетичного обліку, а технічне - для аналітичного. Вказаний підхід доцільно використовувати й для обліку виробництва та сільськогосподарської продукції. (табл. 1).

Таблиця 1

**Пропозиції щодо класифікації виробництва та готової продукції в
аналітичному обліку сільськогосподарських підприємств**

За суб-рахунками	Економічна класифікація	Технічна класифікація (аналітичний облік)
Рахунок 23 «Виробництво»		
231 «Рослинництво»	2311 «Вирощування зернових культур»	23111 «Пшениця», 23112 «Жито», 23113 «Ячмінь», 23114 «Гречка» тощо
	2312 «Вирощування зернобобових культур»	23121 «Горох»; 23122 «Соя»
	2313 «Вирощування технічних культур»	23131 «Соняшник»; 23132 «Ріпак»; 23133 «Цукрові буряки»
	2314 «Вирощування овочів»	23141 «Картопля»; 23142 «Овочі відкритого ґрунту»
232 «Тваринництво»	2321 «Велика рогата худоба»	23211 «Телички та бички на впоюванні»; 23212 «Телички та бички на дорощуванні»; 23214 «Корови-первістки для реалізації» тощо
	2322 «Свині»	2322 «Підсосні свинки та кабанчики під матками»; 23222 «Свинки та кабанчики на дорощуванні»; 23223 «Ремонтні свинки та кабанчики» тощо
Рахунок 27 Продукція сільськогосподарського виробництва»		
271 «Продукція рослинництва	2711 «Зерно»	27111 «Пшениця», 27112 «Жито», 27113 «Ячмінь», 27114 «Гречка» тощо
	2712 «Насіння»	27121 «Соняшник»; 27122 «Ріпак»; 27123 «Цукровий буряк» тощо
	2713 «Боби»»	27131 «Горох»; 27132 «Соя» тощо
	2714 «Овочі» тощо	27141 «Картопля»; 27142 «Морква»
272 «Продукція тваринництва	2721 «Молоко»	
	2722 «М'ясо»	
	2723 «Мед» тощо	

Отже, передбачений п'ятизначний код матиме таке значення: перші три цифри – код субрахунку обліку виробництва та сільськогосподарської продукції, четверта цифра – код субрахунку другого порядку, що відповідатиме економічній класифікації цих запасів, а п'ята цифра – код аналітичного обліку, який є індивідуальним для кожного суб'єкту господарювання в аграрному секторі згідно з його видами виробництва та продукції, що відповідатиме технічній класифікації.

Запропоноване аналітичне групування запасів дозволить здійснювати економічний аналіз їх руху, ефективності використання в аграрному секторі. Деталізація бухгалтерських рахунків шляхом включення до їх складу субрахунків третього, четвертого та п'ятого порядків для обліку виробництва та сільськогосподарської продукції сприятиме ефективному поєднанню фінансового та управлінського обліку. Водночас, ведення обліку з використанням автоматизованих інноваційних інформаційних систем дозволить комплексно реалізувати інформаційні, контрольні та аналітичні функції обліку в системі управління сільськогосподарським підприємством.

Література

1. Козяр Н. О. Особливості сільського господарства як об'єкту інвестування [Електронний ресурс] / Н. О. Козяр // Інвестиції: практика та досвід. – 2018. – № 23. – С. 82-87. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2018_23_17.
2. Овчарик З. Д. Економічна та технічна класифікація виробничих запасів у сільськогосподарських підприємствах [Електронний ресурс] / З. Д. Овчарик // Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. Серія: Економічні науки. - 2012. - Випуск 5. Том 3. - С.213-216. – Режим доступу: <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/5.3/213.pdf>.